

HEB JULLIE VIJANDEN LIEF.

Preek door Ds. Peter M. Buss Jr.

Vandaag houden we ons bezig met een deel van de Bijbel dat een uitdaging voor ons vormt. De woorden zelf zijn gemakkelijk genoeg te begrijpen, maar de bedoeling ervan –datgene wat de Heer vraagt te doen, kan ons gemakkelijk ontgaan. We lezen uit de Bergrede: “*Gij hebt gehoord dat er gezegd is, ‘Oog om oog en tand om tand’. Maar ik zegt u de boze niet te weerstaan, doch wie u een slag geeft op de rechterwang, keer hem ook de andere toe.*” (Mattheus 5:38-39)

We kunnen gissen naar de bedoeling van deze boodschap: dat de Heer wil dat wij reageren op het kwade met iets anders dan wraakzucht of boosheid, maar aan de andere kant rijzen er vragen op. Is het werkelijk de bedoeling dat we het kwade zomaar zijn gang laten gaan? “Moeten we de kwade dingen die anderen ons toebrengen zomaar slikken?”

Gelukkig, zijn daarop antwoorden gegeven. De Geschriften van de Nieuwe kerk geven ons hierin uitkomst en leggen uit dat we deze woorden niet te letterlijk moeten nemen. Ze bevatten innerlijk een belangrijke boodschap, die ons veel leert over hoe te reageren op onrecht als wij het slachtoffer zijn.

David en Saul. Als we beginnen te denken over de bedoeling kijken we naar het verhaal van David en Saul (zie I Samuel 26:5-12) Saul was zeer jaloers op het succes van David -zo erg dat hij hem wilde doden. Tweemaal tijdens Davids langdurige vlucht voor Saul, had hij de kans om Saul te doden. We lezen hoe David en Abisai op een nacht midden in het kamp van Saul kwamen en over Saul heen gebogen stonden terwijl hij en het hele kamp sliepen. Abisai, altijd bereid om te dienen, vraagt David, of hij Sauls speer mag nemen, om hem te doorsteken, want zegt hij, “God heeft uw vijand aan u overgeleverd”(I Samuel 26:8). Maar David laat hem zijn gang niet gaan maar zegt, “wie steekt zijn hand uit naar de gezalfde des Heren en is onschuldig?” (I Samuel 26:9) David had een motief, had de kans en was zelfs gerechtvaardigd (volgens de maatstaven van de meeste mensen) om Saul te doden. Maar hij deed het niet want de Heer verbood het. Hij weigerde kwaad met kwaad te vergelden. Hoewel hij handelde vanuit een eenvoudige gehoorzaamheid (hij heeft het misschien wel gewenst om Saul te doden hoewel hij het niet deed), kunnen we zijn standvastig karakter bewonderen, vooral in het kader van een natie waar de wet gold: oog om oog en tand om tand (Exodus 21:23-25; Leviticus 24:17-20).

“Laten we hier dieper op ingaan.” In het Nieuwe Testament horen we dat de Heer de mensen vraagt een stap verder te gaan. In plaats van alleen maar de wraakneming op te geven, vraagt Hij ons het kwade niet te weerstaan. We dienen onze vijanden *lief te hebben*, de andere wang toe te keren. De innerlijke boodschap is dat we meer moeten beheersen dan alleen ons handelen en spreken, we moeten ook aandacht besteden aan emoties en gevoelens, onze gedachten, intenties en houding die er de oorzaak van zijn dat we op een bepaalde manier handelen. Dit zijn de dingen van het innerlijke rijk, binnenin onze geest.

Op Zijn verzoek om “de andere wang toe te keren” worden we door de Heer aangespoord om na te denken over onze reacties op het kwade, wanneer we het zien of wanneer we slachtoffers zijn. Klampen we ons vast aan de boosheid en vergelden we kwaad met kwaad? Of zijn we moedig genoeg die oerdrift te weerstaan en horen we hoe de Heer ons vraagt barmhartig te zijn in plaats van wraakzuchtig?

De hartstocht zoekt wraak. Of u het nu leuk vindt of niet, wij zijn het centrum van onze eigen

kosmos. Hoewel dit zinspeelt op onze eigenliefde, een liefde waarvan de Heer wil dat we er aan werken, de voornaamste reden om dit naar voren te brengen is, dat het ons vooruitzicht in het algemeen aanspreekt.

We kennen onze eigen gedachten en intenties; we hoeven niet noodzakelijkerwijs die van andere mensen te weten. We voelen de pijn als iemand iets naars zegt of doet met ons; we zien niet automatisch wat er omgaat in de geest van een ander mens.

Vanwege deze egocentrische kijk, hebben we een natuurlijke en automatisch ingebouwde verdediging als we worden aangevallen. Het vereist een krachtsinspanning van de wil om boven een dergelijke neiging uit te stijgen en na te denken over de gedachten en gevoelens van iemand anders.

Laat me een paar voorbeelden geven om een context te geven waarin we kunnen denken over dit principe van het overwinnen van onze aangeboren manier van reageren. Als iemand ons te weinig teruggeeft aan de kassa, dan is het gemakkelijk te veronderstellen dat die persoon ongeschikt is. Er is meer krachtsinspanning nodig om er over na te denken dat die mens mogelijk alleen maar een vergissing heeft begaan. Als iemand opzettelijk tegen ons liegt, dan is het gemakkelijk om allerlei negatieve dingen over het geestelijk karakter van die mens te insinueren, misschien zelfs wel enkele dingen erover te zeggen. Het is moeilijker onszelf open te stellen en na te gaan om welke redenen die mens liegt, en hoe er het beste mee om te gaan in deze situatie. Als iemand ons op een botte manier een grote mond geeft om iets wat we niet hebben gedaan, dan is onze natuurlijke neiging een grote mond terug te geven om er zeker van te zijn dat hij of zij de onrechtvaardigheid inziet. Er is meer moed voor nodig om de fout kalm uit te leggen, en geen kwade wil t.a.v. die persoon te koesteren.

Deze lijst kan zo eindeloos doorgaan. Deze dingen gebeuren steeds maar weer. Daarvoor hebben we woorden van de Heer, ter bemoediging nodig, om ons er aan te herinneren dat we boven onze instinctieve verlangens dienen uit te stijgen om onrechtvaardigheid betaald zetten, en in plaats daarvan bewogen worden erover na te denken wat er allemaal speelt in de geest van die andere mens net zoals bij onze eigen gedachten en ervaringen. "Keer de andere wang toe." Ik geloof dat de Heer weet dat Hij ten aanzien hiervan veel van ons vraagt. Het is moeilijk om met barmhartigheid te reageren op gemeenheid. Hij legt dit uit met de woorden die Hij Zelf koos tijdens de Bergrede. De dingen die Hij daar vraagt gaan met opzet tegen ons gezonde verstand in -verder dan wat we redelijkerwijs mogen verwachten wat de Heer ons vraagt. Denk aan wat er bedoeld wordt met "keer de andere wang toe." Een persoon slaat je in je gezicht. Een dergelijke handeling is een belediging voor onze persoonlijkheid. Het is een manier om iemand te vernederen tot in zijn hart, van een treiteren tot echte boosheid. Toch zegt de Heer feitelijk "Laat hem je nog eens slaan"

De overige verzoeken zijn net zo verontrustend als we eraan denken die dingen ook echt te doen die de Heer zegt.

Als iemand je kleding wil, vraagt Hij je die te geven. Als iemand geld van je wil lenen, vraagt Hij je het te lenen zonder terugbetaling te verwachten. Hij beveelt ons alles te geven van onze bezittingen aan een ieder die er om vraagt. De reden van deze beeldspraak is om ons bewust te maken dat ons verlangen om wraak te nemen niet gemakkelijk is te overwinnen. Het is niet iets dat we geneigd zijn te doen, als we aan onszelf zijn overgelaten.

Er is natuurlijk een diepere bedoeling. Het hoort bij de inwendige zin of betekenis die in elk woord en beeldspraak is gevat. Een gedeelte uit de geschriften van de Nieuwe Kerk verklaart:

“Wie kan niet zien dat deze woorden niet letterlijk genomen moeten worden? Wie keert zijn linkerwang toe naar degene die hem op de rechterwang geslagen heeft? Wie geeft zijn mantel aan degene die zijn jas verlangt af te pakken? Wie geeft alles wat hij heeft aan een ieder die er om vraagt? En wie zal het kwade niet weerstaan? Maar deze woorden kunnen niet worden begrepen door iemand die niet weet dat de rechterwang en de linker, de jas en mantel, een mijl, een lening en al het overige worden gebruikt om iets uit te drukken. Het onderwerp in deze verzen is het geestelijk leven door het geloof, niet het natuurlijke leven, dat het leven van de wereld is.” (AC 9049:5;cf. AE 556:8)

Het geestelijk leven is de sleutel. Weer vraagt de Heer ons om ons te richten op wat er in onze geest gaande is, onze bedoelingen, aandoeningen, gedachten, houdingen. Wanneer iemand ons beledigt, wat gebeurt er dan in ons geestelijk leven. Wat is de oorzaak dat wij reageren op een barmhartige of een wraakzuchtige manier? Dit is wat verschijnt door middel van het innerlijk verstand of de rede. Geestelijke gemeenschap. Een grootse gedachte bevindt zich in het beeld van Zijn boodschap in:” Gij hebt gehoord dat er is gezegd: “Oog om oog en tand om tand” (Mattheus 5:38). Dit is opnieuw de wet van vergelding. Het is precies het tegenovergestelde van de Gouden Regel waarover de Heer later sprak in dezelfde toespraak: *“Alles nu, wat gij wilt dat u de mensen doen, doet gij hun ook”* (Mattheus 7:12; Lukas 6:31)

De waarheid die zich hierin bevindt, houdt in dat het ene de wet is van de hemel, terwijl de ander de wet is van de hel. In de hemel worden mensen aangezet tot wederzijdse liefde, of naastenliefde –zij doen voor anderen, zoals zij willen dat anderen doen voor hen.(zie Apocalyps Onthuld 762). Maar duivels in de hel zetten zichzelf op de eerste plaats, verlangend degenen om hen heen te misbruiken en te manipuleren. Als dat niet lukt barsten ze uit in gewelddadigheid en wreedheid. Maar de wet van vergelding wordt werkzaam en wat zij ook anderen aandoen, het komt weer met geweld op hen neer in de vorm van straffen. Door zulke middelen houdt de Heer een soort schijnorde in de hellen. De kracht van dergelijk leringen is dat het een realiteit opent die tevoren niet bekend was.

In de lessen lezen we over ons geestelijke gemeenschap (zie HV 4067). We zijn in de aanwezigheid van geesten en engelen op dit moment. De geestelijke wereld, het rijk van het hiernamaals, is vol van mensen die eens op aarde leefden. De Heer gebruikt hen om ons te leiden. Wat we ook denken en voelen wordt veroorzaakt door onze gemeenschap met zekere geesten. We zijn in de aanwezigheid van geesten die er van houden op dezelfde manier te denken en te voelen zoals wij doen, ofschoon we ons daar geheel niet bewust van zijn.

De passage gaf een enkel voorbeeld. Een hebzuchtig persoon is in gemeenschap van hebzuchtige geesten. Een persoon die vooral zichzelf liefheeft is met degenen die deze zelf-trots met hem delen; iemand die behagen schept in wraakneming (een gevoel dat bijzonder passend is in dit verband) is onder geesten die dit verlangen voeden. Er wordt ook vermeld dat mensen die zulke ondeugden vermijden in gemeenschap zijn met de engelen in de hemel, en zodoende geleid worden door de Heer Zelf. Met deze achtergrond kunnen we opnieuw denken over onze reactie op het kwade of onze ongevoeligheid. Als we reageren met boosheid of wraakzucht is het *nooit* vanuit de Heer. Als wij kwaad met kwaad vergelden, geweld met geweld, dan handelen we onder de wet van de wraakzucht– de wet die in de hel regeert. Het resultaat is dat we in gemeenschap zijn met de duivels in de hel en zoals de Hemelse Verborgenheden uitlegt: “[We worden] volkomen door hen overheerst, en wel in die mate dat we niet onze eigen meester zijn maar onder hun macht staan [hoewel we ons voorstellen]

vanuit de vreugde [die we ervaren], en dus vanuit de vrijheid die we hebben, dat we onszelf regeren” (HV 4067)

Alleen wanneer we nadenken over het feit dat er meer gaande is t.a.v. onze eigen emoties en gedachten, dat anderen erin betrokken zijn, dat er misschien redenen zijn voor zijn of haar handelingen, dan openen we onszelf voor naastenliefde, aan gedachten over hoe we zouden willen worden behandeld als de rollen waren omgedraaid; dan zijn we in gemeenschap met de engelen van de hemel en worden we geleid door de Heer.

Dit is een wonderbaarlijke nieuwe waarheid die ons een totaal nieuwe benaderingswijze geeft in onze verhouding tot andere mensen. Ons doel is liever te worden geleid door de Heer en Zijn engelen, dan in de val van de hel te lopen.

Nadrukkelijk verzoek. Met deze achtergrond van onze relatie met de geestelijke wereld, kunnen we kijken naar enkele van de teksten in het Woord van de Heer, en zien we duidelijk wat de Heer ons vraagt te doen.

(1) “Weersta een slecht mens niet” zegt Hij. Wat Hij bedoelt is: “Vergeld geen kwaad met kwaad.”

Waarom? Omdat het nooit helpt. Alles wat het doet is ons in gemeenschap met de hellen brengen. Hun verlangen is pijn te doen en ons te overheersen. We lijden als we hun impulsen beantwoorden.

We kunnen denken aan boosheid als voorbeeld. Het is een krachtige emotie. We mogen in de waan verkeren dat we er plezier van hebben door “Iemand te pakken te hebben genomen”, maar meer dan eens zullen we ons uiteindelijk berouwvol en schuldig voelen. Het leidt tot niets goeds.

(2) Ons doel is dus het vermijden van dergelijke gevolgen. De eerste manier om dat te doen is “De andere wang toekeren” Een “wang” stelt een inwendig begripen van de waarheid voor. (zie Apocalyps Onthuld 556:9;cf HV 9049:6).

Als we werkelijk de vraag van de Heer om wraakzuchtige emoties te vermijden begrijpen, dan zullen we zien dat Hij ons vraagt te reageren vanuit een liefdadig gezichtspunt. “De wang slaan” stelt een verlangen om te vernietigen voor (ibid). Wanneer iemand van ons steelt, of hardvochtig is, dan vraagt de Heer ons *niet* terug te slaan –geen verlangen te hebben om te vernietigen.

In plaats daarvan wordt ons doel het beantwoorden vanuit dat inwendige begrip wat “de andere wang” is, vanuit een inwendige genegenheid tot de naaste.

Dat is de bedoeling van Zijn woorden die volgen: “Heb uw vijanden lief, zeg de degenen die u vervloeken, doe goed aan hen die u haten, en bid voor hen die u kwaadaardige wijze misbruiken en u vervolgen.” (Mattheus 5:43)

Hierin zien we een enorme uitdaging – om die instinctieve reactie te overwinnen en in plaats daarvan te handelen vanuit een hoger motief; om liever de invloed van de hemel te ontvangen, dan die van de hel. Om aan die andere persoon - degene die ons misbruikt- te denken met respect als mens; onszelf af te vragen hoe de Heer zou willen dat we zouden reageren. Zodra we deze dingen hebben overdacht kunnen we pas reageren. Misschien met enthousiasme, of met een verlangen de zaak op te helderen voor een eventuele confrontatie, of met de beslissing ons te verwijderen uit die situatie. Wat onze reactie eigenlijk ook is, het moet zijn vanuit naastenliefde, en dus vanuit de hemel.

(3) Opnieuw, de Heer weet dat het moeilijk is. Het is ons doel, maar we kunnen niet altijd slagen. Dus de Heer biedt ons een uitgangspunt in de volgende zin: “Als iemand u voor de rechter wil dagen en uw jas wil wegnemen, geef hem dan ook uw mantel” (Mattheus 5:40).

Een “mantel” stelt een uiterlijk begrip voor van de waarheid, in tegenstelling tot het innerlijk begrip dat wordt voorgesteld door een “wang” (Zie Apocalyps Onthuld 556:9 en Hemelse Verborgenheden 9049:6). Wat de Heer vraagt is dat we gehoorzamen, zelfs als we er eigenlijk geen zin in hebben. Als we het niet op kunnen brengen vanuit een eerlijke, liefdadige houding te reageren op onze tegenstander, dan kunnen we met gehoorzaamheid beginnen. We zouden misschien willen reageren met boosheid of wraakzucht, maar de Heer vraagt ons dat niet te doen.

Het zou nuttig kunnen zijn weer te denken aan David en Saul. David had de gelegenheid om Saul te vermoorden, zijn vijand, maar deed het niet, omdat de Heer het verbod.

(4). Toch, een dergelijke, uiterlijke gehoorzaamheid zou niet ons uitgangspunt moeten zijn. Het is slechts het startpunt. De Heer wil dat wij werken naar het doel van echte genade en vergeving. Hij zegt dat in het laatste tekstdeel dat we vandaag zullen lezen: “En wie u dwingt een mijl te gaan, ga er twee met hem” (Mattheus 5:41)

Die ‘extra mijl gaan’ stelt onze bereidwilligheid voor om te werken aan het doel van de naastenliefde. Hoe meer we tegenstand bieden aan onze behoefte om kwaad met kwaad te vergelden, des te meer leidt de Heer ons naar beheersing in die mate dat we alleen maar genegenheid voelen voor hen die in wanorde zijn. Dit betekent niet dat we ons gelukkig moeten voelen voor hen. Maar het betekent dat we ons bezorgd voelen, en liever reageren met het idee om te helpen in de situatie, dan het erger te maken. Als we dat doen, dan zijn we op weg naar het leven te ervaren gericht op de naaste zoals de engelen van de hemelen dat doen.

Conclusie. De Heer vraagt ons niet het kwade te weerstaan. In de innerlijke zin legt Hij uit dat het kwade zichzelf straft. (zie Apocalyps Ontvouwd 762). Hij vraagt ons de beïnvloeding van andermans wangedrag, in die mate dat we tot hun niveau van handelen wegzakken, te vermijden. Al wat het doet is zorgen dat wij de invloed vanuit de hel ontvangen.

In plaats daarvan zegt Hij, “Heb uw vijanden lief...Doe goed degenen die u haten” (Mattheus 5:44)

De heersende regel is aan anderen te doen zoals wij willen dat anderen aan ons doen. Als we aandacht besteden aan deze regel en ons eraan houden als ons doel, dan zullen we “zonen van de Vader in de hemel zijn” (Mattheus 5:45). Met andere woorden, de Heer zal ons leiden. Hij zal ons voor gevaar beschermen en het kwaad zal niet het bedoelde effect op ons hebben. We zullen niet reageren met boosheid en wraakzucht omdat de bron van onze reactie eerder die van de hemel zal zijn, dan die van de hel.

Zoals een passage (tekst) uit de Hemelse Verborgenheden zegt:

“Als we onszelf toestaan ons te laten leiden tot het goede dat innerlijker en volmaakter is, dan worden we door de Heer overgedragen naar innerlijker en volmaakter engelen-gezelschappen” (Hemelse Verborgenheden 4067)

In deze gezelschappen zullen we komen na de dood, als we de wederzijdse liefde of de naastenliefde, tot onze levensregel maken.

AMEN.

Lezingen:

I Samuel 26 : 5-12

Mattheus 5 : 38-48

Apocalyps Onthuld 762